

ІНТЕНСИВНІСТЬ РОСТУ ЧИСТОПОРІДНОГО І ПОРОДНО-ЛІНІЙНОГО МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ

О.В.Акімов, молодший науковий співробітник
Інститут тваринництва УААН

Наведено результати досліджень інтенсивності росту молодняку, отриманого від свиноматок великої білої породи при чистопородному розведенні та породно-лінійній гібридизації з кнурами харківського типу української м'ясної породи свиней в умовах промислового комплексу. Виявлено кращі поєднання генотипів при породно-лінійній гібридизації в умовах промислового комплексу з виробництва свинини

Ключові слова: породно-лінійна гібридизація, інтенсивність росту, напруженість росту, рівномірність росту.

Для збільшення виробництва м'яса велике значення має інтенсифікація свинарства, надання йому м'ясного напрямку продуктивності. За ефективністю виробництва свині переважають всіх інших сільськогосподарських тварин. Вони в 1,5-2 рази менше споживають корму на 1 кг приросту, ніж вівці та велика рогата худоба, на 25-30% мають більший забійний вихід [1-3]. Якщо на відгодівлю надходить добре розвинений молодняк, то він інтенсивніше росте, дає добрі прирости і його швидше можна довести до бажаних кондицій. Вивчення ж процесів росту та розвитку необхідно проводити в сукупності, так як з початкових стадій розвитку організм свині формується як цілісна система, шляхом впливу цілісного організму на розвиток його частин, а також впливу одних частин та органів на інші частини й органи [4].

Нами було проведено дослідження в умовах промислового комплексу ВСАТ «Агрокомбінат «Слобожанський» протягом 2005 року. Дослідження проведено методом груп за наступною схемою (табл. 1). Було досліджено якості інтенсивності росту молодняку, отриманого від маток великої білої породи при чистопородному розведенні і породно-лінійній гібридизації з кнурами української м'ясної породи різних ліній. Підсис-

ний період тривав 30 днів, потім тварини переводились на дощухання, де утримувались там 80 днів. Дослідні групи були сформовані по 15 голів. Отримані дані росту та розвитку дали можливість провести розрахунки індексів Δt , I_n , I_p , I_m [5] та індексу ІДВ [6].

Таблиця 1

Схема дослідів

Група	Призначення групи	Матки		Кнури		Породність молодняку
		порода	n	порода (лінія)	n	
I	контроль	ВБ	10-15	ВБ	3	чистопорідний
II	дослід	ВБ	10-15	УМ-Л1	3	гібридний ВБхУМ-Л1
III	дослід	ВБ	10-15	УМ-Л2	3	гібридний ВБхУМ-Л2
IV	дослід	ВБ	10-15	УМ-Л3	3	гібридний ВБхУМ-Л3
V	дослід	ВБ	10-15	УМ-Л4	3	гібридний ВБхУМ-Л4
VI	дослід	ВБ	10-15	УМ-Л5	3	гібридний ВБхУМ-Л5

Примітка. ВБ – велика біла порода, УМ – українська м'ясна порода, Л1 – лінія Цезаря, Л2 – лінія Циклу, Л3 – лінія Цоколя, Л4 – лінія Цінного, Л5 – лінія Циліндру.

Виходячи з отриманих даних, ми змогли охарактеризувати процеси інтенсивності, напруженості та рівномірності росту за допомогою відповідних індексів (табл. 2).

Таблиця 2

Індекси інтенсивності росту піддослідного молодняку

Показник	Група					
	I	II	III	IV	V	VI
Інтенсивність росту (Δt)	0,422	0,377	0,350	0,358	0,362	0,374
Напряга росту (I_n)	0,650	0,624	0,604	0,590	0,606	0,639
Індекс рівномірності (I_p)	0,370	0,393	0,408	0,405	0,394	0,403
Модифікований індекс (I_m)	0,214	0,203	0,188	0,194	0,194	0,202

Розраховані індекси інтенсивності росту дозволяють провести прогнозування господарсько-корисних якостей тварин на підставі оцінки за початковий період росту [6].

Тварини оцінених груп характеризувалися високою інтенсивністю росту, що коливається в межах 0,350-0,422. Вищим рівнем показників характеризувались тварини від поєднання маток великої білої породи з кнурами харківського типу української м'ясної породи.

Індекс напруги росту відображає більш рівномірний напружений ріст молодняку. За цією ознакою найбільшими показниками відзначались чистопорідні тварини та отримані від маток великої білої породи при їх породно-лінійній гібридизації з кнурами харківського типу української м'ясної породи ліній Цезаря та Циліндру. Найменшими показниками характеризувався молодняк отриманий за участі кнурів лінії Цоколя.

Індекс рівномірності вказує на більш рівномірне формування молодняку. Найбільші значення цього показнику мав гібридний молодняк, особливо тварини отримані від схрещування з кнурами ліній Циклу, Цоколя та Циліндру, що вказує на кращий поступовий рівномірний розвиток їх внутрішніх органів та систем порівняно з тваринами інших груп.

Показники модифікованого індексу, що прямопропорційно пов'язаний з середньодобовим приростом та вказує на інтенсивність процесів росту порівняно з часом, необхідним тваринам для повноцінного розвитку, мали найбільші значення у тварин, отриманих від породно-лінійної гібридизації маток великої білої породи з кнурами харківського типу української м'ясної породи, особливо лінії Циклу.

За показниками інтенсивності росту тварин спостерігалась різна картина по кожному поєднанню генотипів. В наших дослідженнях не спостерігалось чіткого переважання гібридів над чистопорідними тваринами за більшістю індексів рівномірності росту, що вказує на різні механізми формування цих процесів у різних поєднань тварин.

Також нами було розраховано індекс ІДВ для відображення динаміки вікових змін живої маси та довжини тулубу тварин (табл. 3). Аналізуючи індекс ІДВ, можна зазначити, що спостерігалась різка тенденція зменшення цього індексу. Так,

від народження до 1 місяця індекс ІДВ зменшився в 2,3 раза, від 1 до 2 місяців – 2,5 раза, від 2 до 4 місяців – 2,1 раза, а від 4 до 6 місяців ця тенденція спадає і він зменшився в 1,2 раза. Також спостерігається невелика різниця між групами. При народженні чистопорідний молодняк мав більший індекс, ніж гібридний, крім II групи, індекс якої був навіть трохи вищим; в 1 місяць індекс ІДВ у чистопорідного молодняку, навпаки, був нижчим у гібридного, крім V групи, індекс якої був на рівні з контрольною групою; в 2 місяці індекс I групи знов був вищим за інші; а вже в 4 і 6 місяців всі шість груп мали показники, що були на рівні 127,68-129,50.

Таблиця 3

Динаміка індексу ІДВ у чистопорідних та гібридних поросят (n=15)

Вік	Група					
	I	II	III	IV	V	VI
Народження	1881,44	1882,70	1848,38	1856,66	1866,77	1871,89
1 місяць	829,40	835,46	841,04	841,43	829,76	840,41
2 місяць	327,80	312,73	302,22	312,88	311,23	304,64
4 місяць	157,55	155,85	155,33	158,11	158,34	153,84
6 місяць	129,50	128,16	128,94	127,68	129,70	128,18

Індекс ІДВ різко зменшується від народження до 6 місячного віку по всім групам, однак при цьому в різні вікові періоди спостерігається різна напруженість показників за різними групами, що вказує на те, що процес росту та розвитку в кожному поєднанні тварин має свою специфічність.

В результаті розвитку тварин за допомогою індексів встановлено, що кожне поєднання генотипів проявляє власну специфічність протікання процесів росту та розвитку, що відображається навіть на рівні окремих заводських одиниць української м'ясної породи при породно-лінійній гібридизації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Медведєв В.О. Підвищення м'ясності свиней / В.О. Медведєв. — К.: Урожай, 1976. — С. 80

2. Походня Г.С. Свиноводство и технология производства свинины : Монография / Г.С. Походня. — Белгород: БГСХА, 2004. — 516 с.
3. Шейко Р.И. Интенсификация производства свинины на промышленной основе : Монография / Р.И. Шейко. — Минск:УП «Технопринт», 2004. — 120 с.
4. Коваленко М.А. Вирощування та інтенсивна відгодівля свиней / М.А. Коваленко, В.А. Журба. — К. : Урожай, 1969. — 158 с.
5. Баркарь Є.В. Оцінка ремонтного молодняка за інтенсивністю росту для підвищення відтворювальних якостей свиней : автореф. канд. дис. — Херсон, 2008. — 19 с.
6. Церенюк О.М. Уельська порода свиней української селекції / О.М. Церенюк. — Дніпропетровськ : ДДАУ, 2006. — 59 с.